

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 24/07-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. marca 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., T., zastúpenej advokátom JUDr. M. O., K., ktorou namietala porušenie čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 Ntv 47/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním z 10. februára 2006 doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 14. februára 2006, označeným ako „*Sťažnosť proti porušovaniu základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR*“ požaduje M. M., T. (ďalej len „sťažovateľka“), vyslovenie porušenia čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Ntv 47/2005 z 12. decembra 2005, ako aj zrušenie tohto uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie.

1. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola vzatá do väzby uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 5 Ntv 105/03 zo 16. júna 2003 s účinnosťou od 13. júna 2003, a to z dôvodu podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok“). Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ntv 16/05 z 8. júna 2005 bola lehota trvania väzby predĺžená do 13. decembra 2005. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 T 14/03 z 24. októbra 2005 bola uznaná vinnou z trestného činu krádeže a bol jej uložený trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov, ako aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu spojenú s hmotnou zodpovednosťou na päť rokov. Proti rozsudku podal 3. novembra 2005 odvolanie Krajský prokurátor v K. (ďalej len „prokurátor“), v ktorom požadoval uznať sťažovateľku vinnou z trestného činu lúpeže. Odvolanie podala aj sťažovateľka. Dňa 2. novembra 2005 podal predseda senátu krajského súdu najvyššiemu súdu návrh na predĺženie lehoty trvania väzby do 13. marca 2006. Poukázal na skutočnosť, že vo veci je potrebné ďalej konať a rozhodovať vzhľadom na podané odvolania, pričom prepustením obžalovaných (vrátane sťažovateľky) na slobodu by mohlo byť sťažené rozhodovanie vo veci. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. Ntv 47/2005 z 12. decembra 2005 bola väzba sťažovateľky predĺžená do 13. júna 2006, pričom dôvody väzby boli rozšírené aj o dôvod podľa § 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s poukazom na reálnu obavu, že obžalovaní (vrátane sťažovateľky) by na slobode ušli alebo sa skrývali v úmysle vyhnúť sa trestnému stíhaniu alebo trestu. Uznesenie najvyššieho súdu bolo odôvodnené len tým, že všetci štyria obžalovaní boli rozsudkom krajského súdu uznaní za vinných z obzvlášť závažného trestného činu a boli im uložené vysoké tresty odňatia slobody vo výmere sedem rokov. V dôsledku odvolania prokurátora všetkým obžalovaným reálne hrozí právne posúdenie ich konania ako oveľa závažnejšieho trestného činu lúpeže, kde je trestná sadzba vo výmere desať až pätnásť rokov odňatia slobody. Podľa názoru sťažovateľky za nezákonné treba považovať nielen jej držanie vo väzbe z dôvodu § 67 ods. 2, ale aj z dôvodu § 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Neexistujú totiž žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by ďalšie trvanie väzby odôvodňovali. Podstatná je aj skutočnosť, že je vo väzbe už dva a pol roka, čo je doba neprimeraná vzhľadom na všetky okolnosti. Ani väzba z dôvodu § 67 ods. 2 Trestného poriadku nemá charakter obligatórnej väzby, je len dočasným väzobným dôvodom. Samotná existencia obťažnosti veci alebo

iných závažných dôvodov, ako aj skutočnosť, že prepustením obvineného z väzby na slobodu hrozí zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania, na predĺženie lehoty trvania väzby nestačí. Podľa názoru sťažovateľky neboli preskúmané okolnosti svedčiace proti trvaniu jej väzby. Odôvodnenie rozhodnutia je totiž iba celkom paušálne. Vzhľadom na uvedené okolnosti treba skutkové a právne závery najvyššieho súdu uvedené v uznesení sp. zn. 1 Ntv 47/2005 z 12. decembra 2005 považovať za zjavne neodôvodnené a neudržateľné z ústavného hľadiska. Ich priamym následkom je porušenie práva sťažovateľky podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Podstatné je tiež, že vzatie osoby do väzby z dôvodu ustanovenia § 67 ods. 2 Trestného poriadku a ďalšie jej držanie v nej z tohto dôvodu iba po obmedzenú dobu je niečo úplne iné, ako držanie sťažovateľky vo väzbe po dobu viac ako dva a pol roka.

2. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Ntv 47/2005 z 12. decembra 2005, ktoré bolo doručené 20. decembra 2005 vyplýva, že lehota trvania väzby sťažovateľky (a ďalších troch spoluobžalovaných) bola predĺžená do 13. júna 2006 s tým, že sťažovateľka (a ďalší traja spoluobžalovaní) sa ponecháva vo väzbe z dôvodov § 67 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Trestného poriadku. Najvyšší súd argumentoval tým, že sťažovateľka bola krajským súdom uznaná vinnou z obzvlášť závažného trestného činu, za ktorý jej bol uložený trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov. Na základe toho, že prokurátor podal proti rozsudku odvolanie, reálne hrozí právne posúdenie jej konania ako oveľa závažnejšieho trestného činu lúpeže s trestnou sadzbou vo výmere desať až pätnásť rokov odňatia slobody, a teda možno predpokladať, že v súčasnom štádiu trestného konania nastala skutočná obava, že sťažovateľka by po prepustení na slobodu ušla, alebo by sa skrývala v úmysle vyhnúť sa trestnému stíhaniu alebo trestu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) spravidla každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadil jeho prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02).

Trvanie dôvodného podozrenia, že zatknutá osoba spáchala trestný čin, je podmienkou *sine qua non* regulárnosti držania vo vyšetrovacej väzbe, avšak po určitej

dobe už nepostačuje. Súd potom musí posúdiť, či ostatné uvádzané dôvody i naďalej ospravedlňujú zbavenie slobody. V kladnom prípade treba ešte zistiť, či sa v konaní postupovalo so zvláštnou pozornosťou a urýchlením. Na základe uvedeného možno povedať, že v súvislosti s väzbou pod ustanovenie čl. 5 ods. 3 dohovoru patrí skúmanie dĺžky trvania väzby, keďže podľa tohto ustanovenia každý, kto je zatknutý, má právo byť nielen súdený v primeranej lehote, ale aj byť prepustený v primeranej lehote počas konania. Naproti tomu z ustanovenia čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti so skúmaním dĺžky trvania väzby možno vyvodiť právo na kontrolu dôvodnosti ďalšieho trvania väzby v určitých krátkych lehotách. Ide teda o právo periodicky požadovať takúto kontrolu. Zároveň sem patrí aj právo na to, aby sa o väzbe rozhodovalo s osobitným urýchlením. Preto o porušení čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s väzbou možno spravidla hovoriť vtedy, keď zákon periodickú kontrolu neumožňuje, resp. ju umožňuje v neprimeraných lehotách. Okrem toho k porušeniu čl. 5 ods. 4 dohovoru môže dôjsť aj pomalým rozhodovaním o väzbe (*mutatis mutandis* Assenov c. Bulharsko z 28. októbra 1998, I. ÚS 136/03).

Podľa názoru ústavného súdu treba sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým zdôrazniť, že sťažovateľka, ktorá bola v konaní zastúpená advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom, podľa znenia sťažnostného návrhu (*petitu sťažnosti*) žiadala vysloviť, že uznesením najvyššieho súdu bol porušený čl. 5 ods. 4 dohovoru. Vzhľadom na citované ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde bol ústavný súd týmto návrhom viazaný.

Podstatou podanej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že neboli splnené zákonné podmienky pre jej ďalšie držanie vo väzbe. Podľa jej názoru sťažovateľky najvyšší súd väzbu predĺžil v rozpore s Trestným poriadkom a s čl. 5 ods. 4 dohovoru. To znamená, že sťažovateľka v podanej sťažnosti nenamieta, že by bolo porušené jej právo na periodickú kontrolu dôvodnosti ďalšieho trvania väzby, prípadne jej právo na urýchlené rozhodovanie o väzbe.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 136/03) námietky uplatňované v tomto konaní sťažovateľkou sú ratione materiae súčasťou skutkovej podstaty čl. 5 ods. 3 dohovoru. Napriek tomu sa však sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorý sa však na daný prípad nevzťahuje.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2007